

DOBAI PÉTER

Caspar David Friedrich vitorláshajói a baljós balti vizeken

1.

A mexikóiak azt tartják az óceánról,
hogy nincsenek emlékei.

„Menj, hajós, vitorládra szívek
vannak hímezve.”

Krúdy Gyula, 1917. háborús tavaszán

Mária-Priscának

*Gyilkoséles északalkony-fények, világtalan
polársugarak zuhannak és odafagynak
az aláhajló, hideg horizontra, magas ködfal
dől az enyésző, hamuszín égboltozatnak.*

*A nyílttengernek forduló fekete bárka
előfedélzetén karcsú ifjú és egy leányzó ül,
rejtélyes személyük a közeli végtelennel egyesül,
nem egymással, hiába a leány csábító odaadása.*

*Emlék és honvágy van e távolodó párban,
gondolat helyett. Emlékük hajléktalan és parttalan,
sorssal soha meg nem élt. Messzi jövőben van
ez az emlék, meg nem érik, bár szívükben dobban!*

Caspar David Friedrich: „Greifswaldi temetőbejárat”

2.

„A kép úgy áll előttünk két vagy három titokzatos tárgyával,
mint az Apokalipszis, (...) parttalanságában csupán a keret
szolgál előteréül, olyan érzést keltve, mintha az ember
szemhéjait levágták volna.”

Heinrich von Kleist

*Vasráacson, magas falon, fekete kőkapun túl,
a sírmezőn, hol pár süllyedt hant borul
immár névtelen, örök búcsúzásra,
hol köd kúszik a fák közé s a fákra:*

*ott a túlvilág van, jeltelen kezdete a Semminek.
Milyen ijesztő az, hogy kívül a temetőn,
a gazzal benőtt, vadon, sötét mezőn,
ahol egykor a festő merész vászna feszült, a festett*

*másvilággal, igen, itt, a temető por-pusztaságán kívül is:
túlvilág van, másvilág van, út sehol, csak határ,
ó, azóta régen kialudt a megörökítő szempár,
egy utolsó, befejezetlen képpel, lezárta végleg szemhéjait.*

Caspar David Friedrich festménye a greifswaldi kikötőről

3.

A hajók, igen, a hajók mindig búcsúznak...

*Árbockereszt-szálfa árbockereszt-szálfát takar,
üres fedélzetek, bevont, felcsavart
vitorlavásznak, levont lobogók, a rakpart
repedéseiben fehér hab fut, mint gyermekrajz.*

*Egy hajó, noha hirtelen süllyed a fény, már esteledik:
most bontja ki mértani vitorláit vásznát,
most vonja föl súlyos horgonyvasát,
arra remény csak ő maga, hogy célhoz is érkezik.*

*Támad a jégkristályos balti szél,
egy halászbárka a part felé küzd,
a gáton asszony áll, keze boldog jelet küld,
kire vár, fekete hullámok mögött, jön, jön, él, él!*